

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera, v právní věci žalobce E., spol. s r. o., zastoupeného JUDr. Alešem Pillerem, advokátem se sídlem Brno, Dominikánské nám. 4/5, proti žalovanému Ministerstvu životního prostředí, se sídlem Praha 6, Vršovická 65, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 6. 2002, čj. 530/334/02/Jí,

takto:

I. **Žaloba se zamítá.**

II. **Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.**

III. **Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Včas podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 6. 2002, čj. 530/334/02/Jí, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 29. 1. 2002, čj. 4/OP/562/02/He. Tímto (posledně uvedeným) rozhodnutím správního orgánu prvního stupně bylo vysloveno, že se podle § 88 odst. 1 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ukládá žalobci pokuta ve výši 300 000 Kč za porušení tohoto zákona vyplývající z ustanovení § 46 odst. 1 a 5 v návaznosti na ustanovení § 15 odst. 1 a 4 vyhlášky č. 395/1995 Sb. s tím, že protiprávního jednání se dopustil žalobce v průběhu měsíce srpna 2001 tím, že při leteckém vápnění vrcholových partií lesů Krušných hor mletým dolomitickým vápencem, provedeném na základě písemně uzavřené smlouvy ze dne 25. 7. 2001 právnickou osobou K. l., a. s., porušil základní podmínky ochrany zvláště chráněných rostlin (rosnatka okrouhlolistá-Drosera rotundifolia a klikva bahenní-Oxycoccus palustris)

přirozeně rostoucích na rašeliništi s místním názvem „R. u j.“ v katastrálním území obce K. v okrese T., v lesním hospodářském celku L., v územní působnosti lesní správy L.-O., v lesním oddělení 512 c, na lesním pozemku p. p. č. 781/1 ve vlastnictví právnické osoby L. Č. r., s. p. Vápnění provedl žalobce na ploše celého rašeliniště. Tato plocha byla z této činnosti vyjmuta (podle uvedené smlouvy neměla být vápněna). Touto činností, měnící chemismus prostředí výše uvedených zvláště chráněných druhů cévnatých rostlin, došlo k negativnímu zásahu do jejich přirozeného vývoje.

Žalobce v žalobě zejména uvedl, že nestačí pouze odkaz na ustanovení „§ 88 odst. 2 písm. d)“zákona č. 114/1992 Sb. s tím, že porušil ustanovení § 49 odst. 1 a 5 téhož zákona a § 15 odst. 1 a 4 vyhlášky č. 395/1992 Sb. Výše pokuty uložené podle § 88 odst. 1 cit. zákona je nezákonná, když horní hranice činí 500 000 Kč. V ojedinělém případě neměla být žalobci uložena pokuta ihned v druhé polovině sazby. Podstatné však je, že bylo povinností správních orgánů v tomto řízení prokázat žalobci zavinění a protiprávní jednání. Také bylo povinností prokázat, že tímto jednáním vznikl závadný následek tak, jak je vymezen v citovaných ustanoveních. Sama skutečnost, že v dané lokalitě žalobce působil v rámci leteckého vápnění Krušných hor mletým dolomitickým vápencem, automaticky neznamená zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů rostlin. Žalobce nepopírá, že se v dané lokalitě nacházel, nebylo mu však žádným způsobem prokázáno, že by jeho činnost v této lokalitě byla činností škodlivou a naplnil tak veškeré znaky „přestupku“ tak, jak má zákon na mysli. Nebyl doložen jediný důkaz o tom, že by vápnění v dané lokalitě zasáhlo do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů rostlin uvedených v rozhodnutí žalovaného. Přítomnost mletého dolomitického vápence v dané lokalitě, která zjištěna byla, neprokazuje, že došlo k nedovolenému zásahu do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů rostlin, které jsou svým výskytem vázány na rašeliniště s nízkým obsahem vápníku. Důkazní řízení nebylo provedeno v tomto směru žádné, v průběhu místního šetření dne 3. 10. 2001 nebyl proveden odběr a rozbor vody na zjištění obsahu vápníku a nelze proto zjistit, zda se zvýšil jeho obsah ve vodách rašeliniště. Povinnosti provést důkazy se žalovaný nemůže zbavit konstatováním, že se jedná o protiprávní jednání, které představuje přítomnost žalobce v dané lokalitě a provedení vápnění. Všemi dostupnými důkazy mělo být žalobci prokázáno, že zasáhl do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů rostlin. Nic takového se nestalo. Konstatování, že činností žalobce se mění prostředí biotopu je absolutně nedostačující.

Žalobce navrhl, aby bylo zrušeno i citované rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě především uvedl, že rozhodoval jako odvolací orgán podle § 59 odst. 1 a 2 správního řádu, přičemž odvolání žalobce bylo zamítnuto a jím napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. Odvolací řízení tvoří s řízením v první instanci jeden celek. Ve výroku uvedený odkaz na § 88 odst. 1 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb. je pak v odůvodnění o odvolání i

v rozhodnutí orgánu první instance dostatečně vysvětlen a shrnuje také zjištěné skutečnosti odůvodňující výrok rozhodnutí včetně toho, jak bylo toto ustanovení chováním žalobce naplněno. Oporu v platné právní úpravě nemá, dle žalovaného, tvrzení žalobce, že povinností správních orgánů bylo prokázat zavinění. V tomto směru žalovaný poukázal zejména na ustanovení § 87 a 88 cit. zákona s tím, že u odpovědnosti právnických a fyzických osob při výkonu podnikatelské činnosti jde o odpovědnost objektivní, kde se zavinění neprokazuje. Žalovaný dále odmítl tvrzení, že důkazní řízení bylo nedostatečné. Uvedl, že prvoinstanční orgán ve svém rozhodnutí poukázal na to, jaké doklady a listinný materiál měl k dispozici a odvolací orgán tyto důkazní prostředky shledal dostačující. Prokazují, že došlo k porušení základních podmínek ochrany přírody zvláště chráněných rostlin dle 46 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., a § 15 odst. 1 a 4 vyhlášky č. 395/1992 Sb. Dokazují, že to byl žalobce, který prováděl letecké vápnění chráněných rostlin v průběhu měsíce srpna 2001 a ze stanoviska Okresního úřadu v Teplicích ze dne 22. 2. 2002, které je založeno ve správním spise vyplývá, že z archivního šetření referátu ŽP je zřejmé, že vápnění v dotyčném prostoru nebylo prováděno minimálně od roku 1992, tj. lokalita není ovlivněna jakýmkoliv způsobem případného předchozího vápnění. Žalovaný dále poukázal na fotografickou dokumentaci a na „Posouzení „ A. o. p. Ú. n. L. ze dne 30. 10. 2001.

Ze všech těchto důvodů žalovaný navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

Usnesením Městského soudu v Praze (u kterého byla žaloba podána) ze dne 11. 12. 2002, čj. 28 Ca 659/2002 - 15 byla tato věc postoupena Vrchnímu soudu v Praze. Tento (posledně uvedený soud) poté s poukazem na ustanovení § 132 s. ř. s. věc předal k dokončení řízení Nejvyššímu správnímu soudu.

U jednání dne 24. 2. 2005 žalobce předložil kopii faktury-daňového dokladu (doručené žalobci dne 3. 8. 2001), týkající se dodávky „drobného drceného kameniva frakce 0-2 tř. B“ dodavatelem K. v. K., a. s. a kopii smlouvy ze dne 3. 9. 2001 uzavřené mezi K. l., a. s. a žalobcem ohledně ošetření komplexním vápněním dolomitickým vápencem. Tyto písemnosti byly přečteny k důkazu. Žalobce dále uvedl, že žádná z rostlin, které byly zasaženy, neměla v rozhodné době vegetační období a zasažení vápencem tedy nemohlo způsobit závadné důsledky tak, jak je uvedeno v rozhodnutích a v podkladovém odborném posudku. Nelze tedy souhlasit s tím, že došlo k uváděným závažným důsledkům a že tedy bylo na místě uložení pokuty v horní polovině zákonné výše. Žalobce navrhl, aby byl vyžádán znalecký posudek z oboru životního prostředí s eventuálním přibráním konzultanta-odborníka, který se zabývá fytopatologií. V závěrečném návrhu žalobce znovu poukázal na obsah žaloby a zdůraznil, že z podkladů, které měly správní orgány k dispozici nevyplývá, že by vápnění bylo provedeno prostředky, které měl žalobce k dispozici. Nebylo prokázáno ani zavinění, ani protiprávní jednání žalobce. Posudek, který je podkladem rozhodnutí, je založen pouze na obecných hypotézách. Správní orgán měl možnost zjistit, zda ke škodlivému následku došlo a zda tedy byla naplněna i předmětná skutková

podstata. I kdyby došlo u žalobce k dotyčnému protiprávnímu jednání, je otázkou, zda výše pokuty je přiměřená. Pro stanovení výše pokuty je mimo jiné rozhodující i míra způsobených závadných následků. Ze všech těchto důvodů žalobce znovu navrhl, aby obě správní rozhodnutí byla zrušena.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních důvodů a neshledal žalobu důvodnou. Soud vycházel z následujících skutečností, úvah a závěrů.

Především je třeba přisvědčit žalovanému, že v průběhu správního řízení bylo dostatečně prokázáno, že žalobce se dopustil jednání uvedeného ve výroku správního orgánu prvého stupně, tedy, že v průběhu měsíce srpna 2001 při leteckém vápnění partií lesů Krušných hor mletým dolomitickým vápencem zasáhl i dotyčnou lokalitu („R. u j."). To vyplývá nejen z místního šetření a pořízené fotodokumentace, ale především ze zjištění, že v dotyčných partiích lesů po řadu let vápnění jiným subjektem prováděno nebylo. Toto zjištění žalobce v průběhu správního řízení, ani v řízení před soudem jednoznačně nezpochybnil. Pokud se týká písemností předložených žalobcem soudu při jednání, je třeba především poukázat na to, že existenci těchto dokladů žalobce ve správním řízení ani netvrdil, a nelze tedy dovodit, že by se správní orgány nedostatečně s tímto tvrzením vypořádaly. Ostatně ze samotné zmíněné faktury-daňového dokladu ještě nevyplývá, že byl použit právě dolomitický vápenec zde uvedený, přičemž nelze ani přehlédnout, že jde o fakturu na podstatně menší množství „kameniva", než mělo být na základě smlouvy ze dne 25. 7. 2001 použito. Smlouva ze dne 3. 9. 2001 se pak již netýká rozhodného období (období v němž došlo k dotyčnému jednání).

Podle ustanovení § 88 odst. 1 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb., orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 500 000 Kč m. j. právnické osobě, která se dopustí protiprávního jednání tím, že nedovoleně zasahuje do přirozeného vývoje zvláště chráněných rostlin. Pokud se týká posouzení otázky, co je nedovolený zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněných rostlin, správní orgány právem vycházely z ustanovení § 49 odst. 1 cit. zákona a zejména z ustanovení § 15 odst. 4 vyhlášky č. 395/1992 Sb. Podle tohoto ustanovení, které bylo vydáno v souladu se zmocňujícím ustanovením § 49 odst. 5 zákona č. 114/1992 Sb., se za zásahy měnící chemismus prostředí považuje hnojení organickými i průmyslovými hnojivy a používání jakýchkoliv chemických přípravků, pokud nejde o zásah, který zajistí podmínky existence zvláště chráněných druhů rostlin. K naplnění skutkové podstaty podle ustanovení § 88 odst. 1 písm. d) cit. zákona, tedy postačovala aplikace mletého dolomitického vápence na dotyčné teritorium. Pokuta nebyla uložena podle ustanovení § 88 odst. 2 písm. d) cit. zákona, kdy je vyžadován následek spočívající ve zničení jedince (tedy i více jedinců) zvláště chráněného druhu rostlin (v tomto případě m. j. i nedovoleným zásahem do jejich prostředí). Nebylo tedy ani nutné v soudním řízení přistoupit k provedení žalobcem navrženého důkazu znaleckým posudkem, či pro nedostatek takového posouzení žalobcem napadené rozhodnutí zrušit.

Se zřetelem na žalobní námitky je třeba dále uvést, že obdobně jako je tomu u většiny správních sankcí ukládaných právnickým osobám, i v tomto případě jde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za protiprávní jednání bez ohledu na zavinění. Proto se správní orgány, pokud jde o podmínky uložení sankce, otázkou zavinění vypořádat nemusely.

Je skutečností, že žalovaný se ve svém rozhodnutí o odvolání výslovně nezabýval otázkou výše pokuty. S touto otázkou se poměrně zevrubně, a dle názoru soudu i dostatečně vypořádal správní orgán prvého stupně. Odvolací orgán zákonitě v odůvodnění svého rozhodnutí reagoval především na námitky uvedené v odvolání žalobce. Je třeba mít zato, že za situace, kdy správní rozhodnutí napadené odvoláním bylo v plném rozsahu potvrzeno, vycházel odvolací orgán ze stejné úvahy, jako správní orgán prvého stupně. Ostatně žalovaný v rozhodnutí správně uvedl, že vydané rozhodnutí přezkoumal v celém rozsahu a neshledal důvod ke změně nebo zrušení tohoto rozhodnutí.

Ze všech těchto důvodů byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta.

Neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší, žalovanému, jak vyplývá z obsahu spisu náklady spojené s tímto řízením, nad rámec běžných výdajů nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. února 2005

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu